

Adresa: CP 33-2, București, România Tel.: (401) 224 32 86,222 54 20,222 53 52; Fax: 224 32 86
Coperta colecției de *Micu Veniamin*

VLADIMIR MAIAKOVSKI

PLOȘNIȚA

COMEDIE FEEICĂ ÎN NOUĂ TABLOUEI

Din volumul:

BJIAfHMHP MAHKOBCKHÎ *nOJIHOE COEPAHME COHHHEHHÎt*

rOCJIHTHBuat

MocKBa 1958

Toate drepturile asupra acestei versiuni stnt rezervate Editurii UNIVERS

ÎN EOMÂNEȘTE

DE

I

BIBLIO*

Ci

567047T

:O:

^{FII}-IALA *tv,X* " —EDITTJK^

TEATRUL NATIONAL

I.L. CARAGIALE

BUCUREȘTI - 1970 FX\ J f\ U *jL

.

INTRĂ ÎN ACȚIUNE

PERSONAJELE:

RENAISSANCE

PRISIPKIN — PIEBRE SKRIPKIN — fost muncitor, fost membru

de partid, în prezent mire ZOIA BERIOZKINA — muncitoare ELZEVIRA DAVIDOVNA — manichiurează și

casierită la o frizerie — mireasă ROZALIA PAVLOVNA — mama ei, coafeză DAVID OSIPOVICI — tatăl ei, frizer OLEG BAIAN — din

rindurile proprietarilor de

imobile, înzestrat din naștere, autodidact MILIȚIANUL PROFESORUL

DIRECTORUL GRĂDINII ZOOLOGICE COMANDANTUL POMPIERILOR POMPIERI

UN CAVALER DE ONOABB UN REPORTER

MUNCITORII CARE DESERVESC AMFITEATRUL PREȘEDINTELE SOVIETULUI ORĂȘENESC UN ORATOR

STUDENȚI (de la V.U.Z.) *

RESPONSABILUL CU ORGANIZAREA SOLEMNITĂȚII PREZIDIUL SOVIETULUI ORĂȘENESC, VINATORI, COPII, BATRINI

i V.U.Z. (Vișșeie ucebnoe zadevenie) — Școala de învățămînt superior — Universitate (rus).

Centmil scenei reprezintă intrarea unui magazin universal : o enormă ușă turnantă; de o parte și de alta a ușii, vitrine de sticlă bine garnisite cu tot felul de mărfuri. Intră oameni fără pachete, ies încărcăți. Pe tot spațiul scenk circulă vlnzători ambulanți particulari.

ViiNZĂTORUL AMBULANT DE NASTURI:

Poftiți încoace !

Pentr-un nasture

sâ te-nsori nu face !

Nici sâ visezi

sâ divorțezi

pentr-un nasture !

Prin apăsare

cu degetul mare

pe cel arătător : Jac I

pantalonii nu se mai desfac !

Nasturi olandezi !

Nasturi automați !

Mecanizați !

Singuri se cos,

nu se mai descos!

Şase la pol...

Poftiţi, musiu !

VÎNZĂTORUL AMBULANT OE PĂPUŞI :

Păpuşi dansatoare ! De la Studioul cel Extraordinare şi încântătoare !
mare

[7]

în grădină şi în casa,
pe podele şi pe masă !

Admiraţi monomul !

Dansează

cum le dictează

narkomul ' .1

VÎNZĂTOAREA AMBULANTĂ DE MERE:

Ananaşi

ioc... Banane

de loc...

Merişoare safran ! Patru la cin'spe bani ! Cîte vă dau, cetăţeano ?

VÎNZĂTORUL AMBULANT DE PIETRE DE TOCILĂ

Pietre nemţeşti ! Unică execuţie ! Ascult cum doreşti ! Şi lame,

şi cuţite,

şi limbi pentru discuţie, în direcţii diferite, după gusturi felurite ! Chilipir de-a gata, 30 copeici bucata ! Sînt

incasabile, inestimabile ! Luaţi, cetăţeni !

VÎNZĂTORUL AMBULANT DE ABAJURURI:

Abajururi desenate,

variate,

colorate ! Albastre — pentru intimitate !

Roşii — pentru voluptate ! 6ă fie la casa omului, tovarăşi !

VÎNZĂTORUL AMBULANT DE BALOANE :

Baloane fepelin !

Zboară lin !

Pluteşti cu el fără frică !

Nu se sparge,

Nu se s?rică !

Se înalţă,

dă ocol,

poa's-ajungă pîn'la Pol ! C-un balon ca ăsta Nobile-ar fi stal! în văzduh, şi-un an încheiat ! Nu pierde ocazia,

cetăţene ! Cumpără, nene !

VÎNZĂTORUL AMBULANT DE SCRUMBII:

Aici, aici !

Scrumbii republicane,

cele mai babane !

N-au pereche, orice-ai spune. Proaspete şi bune

la votcă,

la blinele,

Merg numai ele f

VÎNZĂTOAREA AMBULANTĂ DE GALANTERIE :

Sutiene

cu elastic !

Sutiene

cu balene !

• Narkom (Narodnîi komisar) — Comisarul poporului (rus).

[8]

VÎNZĂTORUL DE CLEI:

La noi

şi în străinătate,

[9]

paharele şi ceştile sparte se arunca la gunoi ! Cu celebrul

praf Excelsior faci din cioburi lucruri noi !

Praf Excelsior ! Praf-clei !

Lipeşte tot ce vrei, şi pe Venus

pe-un pedestal, orice }ucal ! Nu doriţi, conişă ? Nu iei, duduită ?

VÎNZĂTOAREA AMBULANTĂ DE PARFUMURI:

Aci ! Aci !

Parfum Coty ! cu gramul, cu kilogramul !

Parfum Coty/

Aci ! Aci !

VÎNZĂTORUL DE CĂRȚI : Ce face nevasta riad bănba-tul nu-i acasă — 105 anecdote vesele ale fostului conte Lev Nikolaevici Tolstoi, la preț redus ! De la o rublă douăzeci — la cin'spe copeici !

VÎNZĂTOAREA AMBULANTĂ DE GALANTERIE:

Sutiene

cu elastic ! Sutiene

cu balene !

Intră Prisipkin, Rozalia Pavlovna, Baian.

VÎNZĂTOAREA :

Sutiene

cu balene !...

[10]

PRISÎPKIN (*în extaz*) .■

Ce scufițe aristocratice ! ROZALIA PAVLOVNA :

Ce scufițe ? Astea sînt...

PRISÎPKIN : Da'ce, parcă eu n-am ochi ? Da' dac-o să avem gemeni — uite asta e pentru Dorothy, și astălaltă pentru Lilian...

Am hotărît să le dau nume aristocratice-cinemaitografice... parcă le si văd, la plimbare, una lîngă aka. Asta-i ! în casa mea vreau să fie belșug. Cumpără, Rozalia Pavlovna, te rog !

BAIAN (*hlizindu-se perfid*): Cumpără, cumpără, Rozalia Pavlovna ! Ce, parcă dumnealui se gîndește la fleacuri, la banalități ? Dumnealui e clasa tinăra, pe toate le-n-țelege în Ifelul său. Dumnealui vă aduce în casă o străveche și nepătată origine proletară și, pe deasupra, un carnet sindical ; nu face să vă caliciți pentru o rublă ! în casa dumnealui trebuie să fie belșug.

Oftînd, Rozalia Pavlovna cumpără.

BAIAN : Lăsați că le duc eu... sînt ușurele ca fulgul... nu vă deranjați... intră în același preț...

VÎNZĂTORUL AMBULANT IDE JUCĂRII:

Păpuși dansatoare De la Studioul mare...

PRISÎPKIN : Viitorii mei copii, urmașii mei, trebuie să fie crescuți *in spirit* elegant. Asta-i ! Cumpără, Rozalia Pavlovna !

ROZALIA PAVLOVNA : Tovarășe Prisipkin...

PRISÎPKIN : Nu-mi zi tovarăș, cetățeano ! Dumneata încă

nu te-ai înrudit cu proletariatul.

[11]

ROZALIA PAVLOVNA : Viitor tovarăș — cetățene Prisipkin, cu banii ăștia își rad barba cin'sipe mușterii, fără să mai pui la socoteală alte mărunțișuri — mustăți și așa mai departe. Mai bine am mai lua o duzină de sticle de bere pentru nuntă.

Ce zici ?

PRISIPKIN (*cu severitate*):- iRozalia Pavlovna! In casa mea...

BAIAN : în casa lui trebuie să fie belșug. Și dansurile și berea trebuie să țâșnească în casa lui ca dintr-un havuz, ca dintr-un adevărat corn al abundenței.

Rozalia Pavlovna cumpără.

BAIAN (*apucînd pachetele*): Nu vă deranjați... nu vă iau un ban în plus !

VÎNZĂTORUL AMBULANT DE NASTURI :

Poftiți încoace ! .■■■ **Pentru un nasture**

să te-nsori nu face ! Nici să visezi să divorțezi pentru-un nasture !

PRISIPKIN : tn familia noastră roșie n-au ce căuta apucături mic-burgheze și nici neplăceri pe chestie de pantaloni. Asta-i !

Cumpără, Rozalia Pavlovna !

BAIAN : Cit timp nu aveți carnet sindical trebuie să-i bateți în strună, Rozalia Pavlovna. El e o lasa victorioasă și mătură tot ce-i stă în cale, revărsîndu-se ca lava. Pînă și pantalonii tovarășului Skripkin trebuie să întruchipeze belșugul.

Rozalia Pavlovna cumpără și plătește cu un oftat.

BAIAN : Dați-mi voie, duc eu pachetul — nu vă iau un ban în plus...

VÎNZĂTORUL AMBULANT DE SCRUMBII:

Scrubii republicane i Cele mai babane !

N-au pereche, orice-ai spune ! Proaspete și bune !

la votca, La btinele, Nu merg decît ele !

ROZALIA PAVLOVNA (*luminîndu-se și dîndu-i la o parte pe toți, vorbește tare*): Scrumbioare ! — asta mai zic și eu !

strașnic pentru nuntă !... Stați să cumpăr ! La o parte, musiu bărbați. CSt costă obletele ăsta ?

VÎNZĂTORUL AMBULANT: Somonul ăsta face două ruble .șizeci kilogramul.

ROZALIA PAVLOVNA: Două ruble șizeci pentru ținutul ăsta amărit ?

VÎNZĂTORUL AMBULANT: Vai de mine, madam, nu cer decît două ruble șizeci pentru acest candidat la tiisetru !

ROZALIA PAVLOVNA : Două ruble șizeci — niște balene de corset marinate ? Ai auzit, tovarășe Skripkin ? Bine ați făcut cînd l-ați ucis pe țar și i-ați făcut vîrit domnului Riabușinski ! Of, 'bandiții ăștia ! Acum o să-mi capăt eu și scrubiile și drepturile cetățenești la cooperativa de stat sovietică !

BAIAN : Să așteptăm aici, tovarășe Skripkin. De ce să te solidarizezi cu această stihie mic-burgheză și să cumperi scrubii în asemenea cadru de dezbatere aprinse ? Gu cîncisprezece ruble și o sticlă de votcă, îți organizez eu o nuntă... clasa-nitii !

PRISÎPKIN : Tovarășe Baian, sînt împotriva acestui fel de viață mic-burghez... ou canari și alte mofturi... Eu sînt un om cu cerințe mari... Pe mine mă interesează un dulap cu oglindă...

[12]

[13]

7. oi a Berio zkin a, care era cît pe-acî să se ciocnească de grupul care discuta, rămîne locului, surprinsă, si trage cu urechea.

BAIAN : în clipa în care cortegiul vostru nupțial... PRISÎPKIN: Ce **itot** îndrugi? Ce concediu?

BAIAN : IAm i&pus cortegiu : Așa se numește, 'tovarășe Skripkin, în frumoasele limbi străine, orice procesiune, își în special o solemnă procesiune de ounită !

¹PRISÎPKIN : Aha ! Atunci **zi-i**, ai-i înainte !

BAIAN : Așadar, în momentul cînd se va apropia corte-■gioil, eu o să vă icînt epitalamul lui -Hkneneu.

PRISÎPKIN : Ce tot îndrugi verzi și uscate ? Ce caută un antereu la nunta mea ?

BAIAN : N-am pomenit de nici un ^antereu. Am spus : epitallamuil zeului Hi-mie-meu ! Așa se chema zeul iubirii la igreci — da' nu la âmpăciuitoariștii âștia galbeni și feroci ai lui Venizelos, ci dia grecii antici — la republicani.

PRISÎPKIN : Tovarășe Baian, plătesc bani grei, ida' vreau să am o nuntă roșie, fără nici un fel de zei ! Ai priceput ?

BAIAN : Mai încape discuție, tovarășe Skripkim, **sigur** că am priceput, ba mai mult diiar — conform învățaturii lui Plehanov, cu forța imaginației admisă marxiștilor, văd ca **printr-o** prismă cristalină solemnitatea impresionantă a nunții (dumneavoastră de clasă, soibliimă, distinsă și înălțătoare !... Mireasa descinde din cupeu — o mireasă roșie... iroșie pară — toată purpurie — s-a încălîzit va să zică ; îi oferă brațul, ,ajutînd-o să coboare, nașul-roșu și el, contabilul Erikalov ; unde mai pui ică s-a 'nimerit să fie un bărbat gras, roșcovan, gata parcă să-il itrăsnească apopkxia, iar pe dumneata te conduc cavalerii de onoare, roșii și ei ; masa, *cît* e de mare, garnisită cu .șuncă moșie își sticle cu dopuri roșii.

PRISÎPKIN (*apiobator*) ; Asta-i ! Bine zici !

[14]

BAIAN : Musafirii roșii strigă „amar, amar”¹ și atunci mireasa roșie, tîinăra soțioară, îi oferă buzișoarele ei roșii ca purpura. ZOIA (*se repede buimăcită și-i prinde pe amîndoi de mincă. Ei o dau la o parte, scuturindu-și mîncăUe cu dezgust, ca fi cum s-ar fi atins de ceva murdar*) : Vanea, ce vrea să izcă asta ? Ce tot lînjdrugă caracatița asta cu cravată la **gât** ? Ce nuntă ? A cui nuntă ?

BAIAN : E vorba despre cununia roșie muncitorească, .a Elzavirei Davîdowna Renaissance cu...

PRISÎPKIN :

Eu, Zoia Vanna, pe alta iubesc. O elegantă-n tailleur franțuzesc ! Și peste pieptul ei maiestuoz, Ochii-i se pleacă lung, grațios!

ZOIA : Vanea ! Și eu ? iCu ,mine cum rămîne ? M-ai marinarii² și aoum mă lași ba'ltă ?

PRISPKIN (*întinzînd mina cu care continuă s-o ție la distanță pe Zoia*) :

Ca navele pe mare,
noi doi ne-am despărțit...

ROZALIA PAVLOVNA (*faneste din magazin, ținînd triumfal deasupra capului scrumbiile -cumpărate*) : Delfini ! Adevărate bailene ! (*Către wnzătorul de scrumbii.*) Ia să văd cum arată pe lingă lipitorile tale ? ! ! (*Compară ; scrumbia vînzătorului ambulant este mai mare; pocnește palmele a mirare.*) Mai mare cu o coadă întregă ! Pentru ce-am luptat, cetățene Skripkin — ai ? Pentru ce **I-am** ucis pe țarul împărat și am făcut viot domnului Riabușinski ? Ai ? O să mă bage în groapă puterea asta a voastră, sovietică. Auzi treabă !... Mai mare cu o coadă, cu o coadă întregă !...

¹ „Amar, amar” (gorko, gorko) (rusă) — obicei de nuntă în datina poporului rus. La acest cuvînt mirii trebuie să se sărute.

² A marinari — a-și bate joc ; cuvînt creat de Maiakovski.

[15]

BAIAN : Stimată Xoaalia Pavlovma, oomparați-le de la celălalt capăt A- e abia cu un cap mai mare — și ce ?

— .capul e de formă. Cine ise «puică să4 mămnce ? N-avcți decît să-ii tăiați și să-l zvârliți.

ROZALIA PAVLOVNA : Auzi vorbă ! Să tai capul pește-lui ! Dacă ți se taie dumitale capul, cetățene Baian...

— pagubă-m ciuperci — nu face nici o para chioară... Da* capul scrumbiei vîoe cam zece icopeioi ; pe kiil !... și acum, hai acasă ! Am rwaire nevoie la casa mea ide un carnet sindical, chit că fie-mea lucrează la o întreprindere bănoasă... ce isă zic, nici asta nu e de lepădat !

ZOI A : Ziceai >că ne luăm, că o să muncim împreună... Și acum...

PRISÎPKIN : Cetățeano ! Iubirea noastră e lichidată. Nu împiedicați libera desfășurare a unui sentiment cetățenesc, că de nu — chem miliția !

Izbucnind în plîns, Zoia se agață de rtuneca lui. Prisîpkin ne smulge violent. Rozalia Pavlovna se interpune între el si Zoia, scăpbul jos cumpărăturile.

ROZALIA PAVLOVNA: Ce vrea fleoarța asta? Ce te agăți de ginerile meu ? ZOIA : Păi, e-al meu ! ROZALIA PAVLOVNA : Aha ! Are și un plod în burtă !

Las' ică-i plătesc eu pensie alimentară, da' îi stîlesc și amil na ! MILIȚIANUL : Cetățeni, vă poftesc să isprăviți cu scena aste necuviincioasă !

II

interiorul unui cămin al tineretului. Inventatorul fisîie pe nas in timp ce desenează. Un flăcău stă tolănit pe un pat; pr marginea patului — o fată. Ochelaristul stă cufundat în lectură. Cînd ușa se deschide, se vede un coridor cu uși și multe becuri.

FLĂCĂUL DESCULȚ (*strigînd cît îl ține gura*) : Unde-mi sînt cizinelles ? Iar mi-iau șterpeli cizmele. Ce naiba ! O să imă car IOU ele în fiecă noapte la bagajele de mină și de picioare din gara Kursk, să le las 5n păstrare acolo ?

ÎNGRIJITORUL : A șters-o Pnkîpkin cu (cizme cu tot... are întîlnire ou cămila lui. Ce-njurături trăgea cînd le-ncălța... Pentru ultima oară le pun, zice, da' diseară, zice, mă-ntorc înnoit, cu țoale noi, zice, corespunzătoare, zice, icu noua mea [poziție

isociaia.

DESCULȚUL: Lichea !

TÎNĂRUL MUNCITOR (*face curățenie*): Pînă și .gunoiul de pe urma lui s-a făcut de la o vrem-e încoace, ca să zic așa, mai nobil, mai delicat... înainte, peste ce dădeai ? Ia, oîte o isticlă goală de bere, **câte** <o icodiță roasă de pește afumat, acum ? — borcănășe cu dresuri de față și pamiblicuțe în toate culorile curcubeului. TA : Ia nu mai 'trăncăni degeaba. Și-a cumpărat băiatul •colo o cravată și, gaița, ați și tăbărit pe el. Din „Mac-donald" nu4 ,mai scoateți !

FLĂCĂUL : Păi, cum să-i zici altfel dacă-i iMacdonald în picioare ? iN->am **nimic** cu cnavata lui, da' vezi, în tac

[17]

să fie cravata atîniată de el, .atîrnă el de cravată. Nici măcar nu-iși pune creierul în mișcare de frică să nu și uzeze.

ÎNGRIJITORUL: Auzi itreabă ! Astupă igăurile din ghet cu vopsea; odată, gtrăbit nevoie mare oa isă ascund, o gaiură-n cionaip, se apucă, nici una nici două, să-ș mînjească ipiciorufl icu oreion chimic.

FLĂCĂUL : Era el .destul de mînjit și fără creion ! INVENTATORUL: iCine iș,tie ? Poate că tocmai unde se rupsdse ciorapul nu era destul ide negru. Ar fi căzu

isănși mai încălțe invers ciorapii. ÎNGRIJITORUL : Așa inventator mai zic și eu ! Ort al

djtpi, ai și găsit leacul. Vezi, idă-i zor IOU brevetul. Nn]

cumva să-ți .sufle alții ideea.

Dînd să șteargă în pripă măsura cu cupa de praf, răstoarn,

o cutie din care cad în evantai mai multe cărți de vizită,

Se apleacă să le adune, se apropie de lumină și izbucneșt

în hohote de rîs, abia izbutind să cheme pe ceilalți tovarăși. cărora le face semn cu rrâna.

TOȚI (*citesc, recitesc, repetă*): Pierre Skripkin, Pierr Skripkim !

INVENTATORUL: Să -știți că țsi-a scornit un alt nume. Chiar asa-i, zău ! Priisîpkin... N-are nici un haz ! Cc-aia Prisîjpkim ?

De unde ;și pînă unde Prisîpkin ? Ce ti laci ou Priisîpkin ? Drace ! Pierre Skripkin — așa ma: zic și eu — aduce mai mult a romanță decît a nume

FATA (*visătoare*): Ai dreptate ! Da ! Pierre Skri,pkin — sună disitins, e icu totul neobișnuit. Voi vă țineți di mofturi, iar el,

cine știe, poate că tocmai acum înviir ițește, la 'domiciliu, o adevărată irevoluție culturală.

FLĂCĂUL: Cu mutra pe care și-a aranjat-o, l-a fe pînă și pe Pușkin ! îi spînzură favoriții cum spînzur; coada câinilor plouați. Nici nu își-i spală măcar. Nici odaită ! I-e frică isă nu își-i zburlească.

FATA : Și la Harry Peal vegetația asta se întinde pe toa față.

INVENTATORUL : Să știți că profesam! ilui este acel; care-i ridică nivelul în problema aceasta păroasă.

FLĂCĂUL : Tare aș vrea să știu și eu pe ce crește păruil la profesorul ăsta: oap — nici pomeneală, în schimb

— (cîrlionți oîți poștești. Te pomenești că se fale, așa, din umezeală ?

FLĂCĂUL CU CARTEA : Nu-u-u. Asta-i altă mîncare ide pește ! El e scriitor. iNu știu ce a scris, știai numai că a ajuns un om cunoscut. în *Seara* s-a scris de trei ori despre el : cică ar fi ivăniduit niște poezii id-ale lui Apuhtin, sjpunînd că-s făouite de el ; ăla icică s-a su-părat și a trântit o dezmințire la gazetă. Sînteți proști, zice, nu-i inimic adevărat — eu le-am copiat din Nadsan. Cine dintre ei o avea idrep'tate — habar n-am. De atunci nuni mai pxiiMică nimeni, dar aiouim, că a devenit cefe-bru, dă lecții tinerilor. Pe unii-i învață să facă poezii, .pe alții să cînte, pe unii să danseze, pe alții, hm... cum să ise-nvrtea&că de miște haini icu^mprumut.

FLĂCĂUL CU MĂTULRA : Asta mi-i treabă de muncitor

— să te apiuici să-ți lăouiești bătăturile !

Lăcătușul, mînjit de ulei, intră la jumătatea frazei, își spală mîinile și se întoarce către ceilalți.

LĂCĂTUȘUL : Cu muncîtond n-are nici în clin nici în mîmecă ; azi și-a luat lichidarea ; se însoară cu una, fată de frizer, casieriță și m-ainichiurează. O isă-i taie ghearele mamzela Elzevira Renesaos...

INVENTATORUL : Elzevira ! Există un corp de litere tipografice, care se numește astfel.

LĂCĂTUȘUL : La litere nu prea mă pricep, în ce privește Unsă corpul — zic «i eu că nu-i de lepădat... Ca sa accelereze socotelile de lichidare i-a arătat contabilului poza ei...

Ce mîndrufă ! Sîinii-floare ! Doua puduri fiecare !

DESCULȚUL : S-a-nvîrtit!

: Aha, it roade invidia ?

[18]

[19]

DESCULȚUL : Ba bine că nu. Să mă vezi pe mine cînd oi ajunge conducător tehnic, cum o să-ini fac rost da o pereche de cizme cu care să mă pot încălța cînd vreau și să merg unde vreau; și eu o să caut să] adulmec pe undeva un apartamentăș inai acătării.

LĂCĂTUȘUL : Ascultă aici tin sfat de la mine : să-.ți faci rost și de niște perdeluțe. Ai dat perdeluța la o partț — te uiți în stradă, ai tras-o la loc — și-a și picai în mînă o jpfleașcă. Cînd <e vorba de treabă, să vez: cum îl apucă pe om plictiseala, dacă e singur: în schimb, friptura de găină o ânfulecă cu destulă voie bună. Am sau n-am dreptate ? Cunoaștem noi de-alde ăștia, care o ștergeau din tranșee ca să se aranjeze maj comod — da' vezi că noi îi cam atingeam. Ei, acum] ia-o din loc !

DESCULȚUL: Uite c-am .plecat, am plecat. Ce-ți dai aere de Karl Liebknecht ? Ia să te momească și pe tina niscaiva mixandre din fereastră, cum te-ai mai șmecher: și tu, și ai întinde-o de-aici. Acum 'te grozăvești, îți] convine să faci pe eroul !

LĂCĂTUȘUL: Ba eu de-aici nu mă urnesc. >Ce, crezi c\ mie-mi plac zdrențele și putoarea asta ? Nu. Da' vez că noi, de-alde ăștia, sîntem mulți. Și n-ai de unde si găsești atîtea fecioare ale oep.-ului, cît s-ajungă pentrij toți. O să clădim case muncitorești și atunci o luărfl din loc cu toții... Toți dintr-odată. Dar, nici gînd sij ieșim din gaura asta de tranșee cu steagul alb în băț

DESCULȚUL : Ia, mai slăbește-mă cu tranșeea. Acum nij mai sînfem în nouă sute nouășpe. Oamenii vor să m trăiască și pentru ei.

LĂCĂTUȘUL : Da" ce, parcă nu trăitn ca în tranșee ?
DESCULȚUL : Aiurea ! LĂCĂTUȘUL : Păduchi — berechet ! DESCULȚUL : Aiurea !
LĂCĂTUȘUL : Numai că te găuresc cu focuri care nu f
zgomot ! DESCULȚUL : Aiurea !

LĂCĂTUȘUL : Vezi că Prisîpkin a și fost atins de focul unor ochișori.
Intră Prisîpkin încălțat cu pantofi de lac, ține în mina întinsă, spînzurate de șireturi, o pereche de ghete scîlciale pe care le aruncă Desculțului. Baian duce cumpărăturile. Se postează în fața lui Skripkin ta să-i acopere privirea îndreptată spre Lăcătușul care țopăie.
BAIAN : Dumneata, tovarășe Skripkira, să nu dai atenție acestor dansuri grosolane — ca nu cumva să-ți altereze gustul fin ce «ști pe cale să îți-l însușești. *Tinerii din cămin îi întorc spatele.*
LĂCĂTUȘUL : Ia, mai slăbește-ne cu salutarile ! Vezi că-ți deranjezi podoaba din cap !
BAIAN : Eu te înțeleg, tovarășe Skripkin, și e greu, e imposibil, cu sufletul dumitale delicat, să rezști în societatea asta grosolană. Un bob zăbavă, cît să mai facem o lecție. Fă un ultim efort de răbdare ! Pasul cel mai important în viață e primul foxtrot dansat după cununie. Trebuie să lase o impresie de neuitat pe toată viața. Ia încearcă să faci un tur cu o doamnă imaginară. De ce bocănești, ca la parada de-ntîi Mai ?
PRISÎPKIN : Stai să-mi scot ghetele, tovarășe Baian : una că mă strîng, al doilea — se uzează.
BAIAN : Bine, bine ! Așa, așa, cu pas ușor, ca și cum te-ai întoarce într-o noapte cu lună, visător și melancolic, de la berărie. Așa, așa ! Și nu-ți mai mișca așa părțile posterioare, că doar nu împingi un vagonet — conduci o demoazelă. Așa, așa. Cum îți mîna ? Prea jos, prea jos ! PRISÎPKIN (*schimbă poziția mîinii pe umărul imaginar*):
Nu mi-e la-ndemînă, așa — spînzură în aer ! BAIAN : Păi, bine, tovarășe Prisîpkin, fii și dumneata ceva mai șmecher: faci o recunoaștere discretă pînă ce dai de soutienul partenerei, îți lași apoi degetul mare sprijinit de panglicuțe, așa ca pentru repaus. Și doamna va avea o senzație plăcută și pentru dumneata va fi o ușurare :

[20]

1211

ai să poți să te ocupi și de mina cealaltă. De ce dai așa din umeri ? Aista, mă rog tîrmos, nu mai e foxtrot, dumneata ai binevoit acum să exhibezi un „pas” de-shiartmy.
PRISÎPKIN: Ce shimmy?... Mă scărpinam și eu în mers. BAIAN : Vai de mine, tovarășe Prisîpkin ! Dacă ți se întîmplă să te afli într-o asemenea situație de forță majoră, an danul iduimitale de dansator, n-ai decît să-ți dai ochii peste cap, ca și 'Oînd ai fi gelos pe doamna,, pe urmă te retragi ou .un pas spaniol ispre perete, freci, la repezeală spatele (de o scufliptură (lîn societatea elegantă în care o să te fînvințirtești dumneata, dai, unde vrei .și unde nu vrei, peste sculpturi de astea (și tot felul de vase cu ornamente). Te freci, te lînfiori, și cu ochr scânteietori spui : „Am înțeles, perfidă doamnă... dumneata te joci cu inima mea... dar...” și iar te avînți la dans, chipurile, din ce în ce mai răcorit, mai potolit. -PRISÎPKIN : Cam așa ?
BAIAN: Bravo ! 'Bine ! Ai talent, tovarășe Prisîpkin \ Dumneata n-ai destuii loc să te desfășori în condițiile 'încercuirii (burgheze și a construirii socialismului într-o* singură itară .' Ce, parcă fundătura asta a noastră, Srednii Kozi, e un tîrîm demn de dumneata ? Păi dumitale îți trebuie o revoluție pe plan mondial, cale (deschisă spre-Europa, ar fi destul să-s faci praf ipe toți Chamberlain-ii, și pe Poincare-ii, și .toate *Moulin Rouge-urile*, și Pan-theon-urile vor aplauda armonia mișcărilor corpului idu-mitaJe ! Ține mirate ce spun și încremenește ! În poziția, asta ! Admirabil ! Acum, eu pînc... cu cavaleriiăștia de onoare trdbuie să fii mereu cu ochii în patru — pînă Ja nuntă lle l dai acont um păhăruț și nici un «trop mai mult, iar dacă-și fac treaba aum trebuie, atunci poate să traigă de-a dreptul din sticlă dacă vor. *Au revoir. {Pleacă, strigînd din ușă:}* Vezi, nu cumva să-ți pui două cravate odată, mai ales dacă sînt de -culori diferite, și să-ți intre bine în cap : cămașa scrobită nu se poartă peste pantaloni ca o rubașică !

Prisîpkin probează hainele noi.

[22]

FLĂCĂUL: Ce-ți trebuia ție, Vanika, toată brambureala asta, și ce ți-a venit să te sclivisești așa, ca o monniie ?
PRISÎPKIN : Nu te amesteca unde nu-ți fierbe oala, stimate tovarășe ! Pentru ce am luptat eu ? Am luptat ipentru o viață bună. Și uite că toate mi-au picat în palmă : și nevastica, îți casa, și maniere elegante. La nevoie am să știu oricînd să-mi fac datoria. iCine a luptat are dreptul să se odihnească pe malul unui râulet cristalin. Asta-i ! Poate că prin tînstărirea și pricopseala asta a mea eu, vorba aia, aduc înălțarea 'întregii mele clase ! Asta-i ! LĂCĂTUȘUL : Uite la el, ce mai luptător ! Suvorov — nu alta ! Just e !

Cum mergeam eu de-a călare, sau pe jos, pe drumul mare, podul tare să-l clădesc, spre socialism să-l pornesc dintr-odată ostenesc ! Lîngă pod șezui, șezui... Crește iarba cîmpului, berbeci, oițe pasc... Obosit eu stau și casc ! Vine, vine, somnul lîn, lîngă riul cristalin !

Așa-i că-i zic bine ?

PRISÎPKIN : Ho-o ! Ia slăbește-mă ou versurile tale agitatorice, grosolane... Asta-i !

Se așază pe pat și antă, acompaniindu-se la gitară:

Pe marea uliță umbroasă, ce Lunacearskaia se cheamă, îmi amintesc de-o mîndră casă — și-o largă scară îmi apare, și o fereastră-neîntătoare...

O împușcătură. Cîîhia din cei prezenți se reped spre ușă.

[23]

II

FLĂCĂUL (*din ușă*).- S-a împușcat Zoia Beriozkina ! Toți dau buzna spre ușă.

FLĂCĂUL : Aoleo, să ivedeți acum ice săpuneală o să i se tragă an celulă !

VOCI : Alai repede... Iute !... Salvarea !... Urgența !... O VOCE : Salvarea ! Mai repede ! iCum ? S-a lîmpușcat ! Drept în piept. Srednii Kozi, 16.

Prisîpkin singur, în grabă, își tirînge 'lucrurile cu gesturi ridicole.

LĂCĂTUȘUL : Din ipricina .ta, jigodie păroasă, s-a omorît un boboc de fată ! Pleacă de aici !

// *apucă pe Prisîpkin de haină și-l îmbrîncește afară, azvîr-lindu-i din ușă boarfele.*

ÎNGRIJITORUL (*venind în goană cu medicul, se ciocnește de Prisîpkin, susțîmndu-l să nu cadă, și-i dă pălăria, care îi zburase din cap*): 'Hei, băiete, cum vād, te rupi de clasă pîrîind din toate încheieturile !

PRISÎPKIN (*întorcînd spatele, zbiară cit U ține gura*): Birjar ! Strada Lunacearskaia, 17 ! Cu bagajul !

III

*O încăpere mare, într-o frizerie. Pe pereții laterali — înșirate mai multe oglinzi. În fața oglinzilor — flori imense de hîrtie. Pe măsuțele de frizerie — sticle. În stîngă avanscenei — un pian cu coadă, deschis ; în dreapta — un godin cu burlanele cotite prin toată camera. În mijlocul odăii — masă rotundă de nuntă. — La masă : Pierre Skripkin, Elze-vira Renaissance, doi cavaleri de onoare și două domnișoare de onoare, maman și papa Renaissance. Nașul-contabil și nașa. În mijlocul mesenilor, Oleg Baian dă **dispoziții**, întors cu spatele spre sală.*

ELZEVIRA : începem, Skripocika ? SKRIPKIN : Ai răbdare !

Tăcere prelungită.

ELZEVIRA : începem, Skripocika ?

SKRIPKIN : Răbdare. Eu vreau să mă-nsor în mod organizat și în prezența unor musafiri onorabili — mai ales în prezența persoanei secretarului comitetului de întreprindere, mult stimatul tovarăș Lassalcenko... Asta-i !

UN MUSAFIR (*intrînd în fugă*); Stimați tineri căsătoriți, iertați-mă pentru întîrziere, dar am fost însărcinat să vă transmit urările de nuntă -din partea raralt stimatului nostru conducător, tovarășul Lassalcenko. Mîine, zice, aș merge chiar și la biserică, dar astăzi, zice, nu pot veni. Astăzi, zice, e zi de partid și, vrei nu vrei, la celulă, zice, trebuie să te prezanți. Să trecem, ca să zic așa, la chestiunile curente.

PRISÎPKIN : Declar nunta deschisă.

ROZALIA PAVLOVNA : Tovarăși și musiu, serviți ! Unde wai găsiți acum așa porci ? Am cumpărat șunca asta acu' itrei ani pentru caz de război — ori cu Grecia ori Polonia. Da'... deocamdată nu e război și șunca a-ncepj să prindă miros. Serviți, musiu.

TOȚI (*ridică paharele de vin și păturașele de Amar! Amar!... (Ehevira și Pierre se sărută.) A-m-a-a-r-r ! Ehevira se agață de gîtul lui Pierre, care o sărută foa rezervat, pătuns de demnitatea lui de clasă.*

NAȘUL-CONTABIL : Bethoven... Șhakespeare !... Rugăm cântați -câte ceva. Nu degeaba sînbătorim noi jubileuș lor un fiecare zi !

Pianul e tras mai aproape.

VOGI : Apucați-l pe sub aripă, pe suib aripă ! Uf, ce dini e ! Ce mai dinți ! Ce-aș mai izbi în ei !

PRISÎPKIN : Păzea ! Să nu călcați cumva pe picioruș piambului meu.

BAIAN (*se ridică, clătîindu-se pe picioare, și varsă o pM din conținutul pătărelului*): Stot fericit, mă simt culmea fericirii să vād, iîn această frîntură de timp luptei desfășurate, încununarea atît de elegantă a drj inului parcurs de tovarășul Skripkin. Ce ? Adevărat, a pierdut în acest drum titlul său privat de membru partid, dar în schimb,, are acum fin buzunar destule titlij la împrumutul de stat. Noi am izbutit să punem de aed și -să armonizăm contradicțiile de clasă și celelalte .conți dicții, în așa fel lînoit cel înarmat cu o concepție marxist nu poate să nu vadă, ca să zicem așa, ca într-o picat de apă cristalină, fericirea viitoare a omenirii, sau ce <în limbajul poporului de rînd se numește — social

TOȚI : Amar ! Aimar !

Ehevira și Skripkin se sărută.

BAIAN : Cu ce pași capitali mergem noi înaînte pe ca construirii vieții noastre ide familie ! Oare atunci cil împreună cu dumneavoastră muream lingă Perekop —] mulți au murit de-a binelea — parcă puteam noi

[26] supune că acești trandafiri vor înflori pentru noi ,și-și vor răspîdi aroma pină ,în această frîntură Ide timp ? Parcă atunci cînd gemeam sub jugul autocrației, puteam oare noi, ba chiar și marii noiștri învățători Marx și Engels — puteam oare visa ipotetic sau presupune visător că vom reuși să asociem prin legăturile lui Hameneu munca anonimă, dar atît de măreață, cu capitalul doborât, dar atît de seducător ?

TOȚI: Amar!... Amar !...

BAIAN : Stimați cetățeni ! Frumusețea este motorul progresului ! (Ce-aș fi fost eu în calitate de simplu om al muncii ? Un Bocikin', cu alte cuvinte „un butoiăș", și nimic mai mult ! Ce-aș fi putut eu realiza iîn calitatea unui Bocikin ? iDoar să rag ! Atît și nimic mai mult ! Dar în calitate de Baian — câte 'poftești ! De pildă :

Oleg Baian s-a cherchelit de fericire copleșit !

Și iată că aoum eu sânt Oleg Baian își imă bucur, ca un membru al societății cu drepturi egale, de toate binefacerile culturii și pot să mă exprim, adică nu — să mă exprim nu pot, dar pot să vorbesc așa cam ar spune grecii antici : „Elzevira iSkripkina, serviți-ne pește și tocană". iȘi întreaga țară poate să-mi răspundă, ca într-un cor de trubaduri :

Pentru marea lui plăcere și gîtleju-i pîrjolit, la scrumbie votcă, bere — pe Oleg mi l-am poftit!

TOȚI : Bravo ! Ura ! Amar !

BAIAN : Frumusețea este mama...

CAVALERUL DE ONOARE (*încrunat și sărînd în sus*): Mama ! Cine-a-injurat de „mamă" ? Rog să nu vă exprimați necuviincios fin prezența tinerilor căsătoriți.

¹ Bocikin — de la bocika — butoi (rus).

[27]

Cavalerul de onoare este tras înapoi la locul lui. TOȚI : Bethoven ! Kamarsinski*!

il trag pe Baian spre pian. BAIAN :

Spre-oficiul stării civile merg tramvaie. O nuntă roșie acolo am aflat...

TOȚI (*antă*):

Un mire-n salopetă, și-o vâpaie :

din bluză-i spînzură-un carnet de sindicat !

CONTABILUL: Am priceput! Am priceput tot! Asta ar veni cam așa :

Fii sănătos, Oleg Baianel, creț ca un creț berbecel...

FRIZERUL (*se repede cu furculița în mină spre nașă*): Nu, madam, după revoluție nu mai există undulațiuni naturale.

„Șinon gofre”² se execută așa... Iei ifierul de 'frizat ! *{răsuțește furculița}*, îl încălzești la o flacăra slabă „a la etual”³ (*bagă furculița în flacăra din sobă*), și, cu îndemănare, amenajezi în vârful capului un sufleu de păr de toată frumusețea.

NAȘA : Mă jignești în demnitatea mea de nașă ți de fatal cinstită. Ia mai slăbește-te-mă, porc de ciine ce ești !

CAVALERUL IDE ONOARE : Cine a spus „porc de ciine” ? ! I Rog să ou vă exprimați necuviincios în prezența tineri-lor icăsătoriți !

Contabilul îi desparte apoi, încearcă, fredonînd, să învîrm

1 De la Kamarinskaia — dans și cîntec popular rus.

2 Pronunțat greșit ; corect : *chignon gaufre* (franc).

3 Pronunțat greșit ; corect : *à la belle etolle* — sub cerul libe (frâne.).

128]

tească manivela contorului de la casă, pe care o rotește ca pe o flașnetă.

ELZEVIRA (*lui Baian*): Ah, cîntă-mi, te rog, valsul *Maka-rov tînjește după Vera Holodnaia*. Ah, e atît de „șarmant”, ah e pur și simplu un „petit istuar” •...

CAVALERUL DE ONOARE (*înnarmat cu ghîtara*): Cine a spus vorba „pisuar” ? Rog fln prezența tinerilor căsătoriți...

Baian îl potolește și atacă claviatura.

CAVALERUL DE ONOARE (*privește atent, apoi se năpustește amenințător*): De ce lovești numai oasele alea negre ? Va să zică pentru proletariat cînti cu jumătate din pian și pentru burghezie pe toate strunele lui !

BAIAN : Vai de mine, cetățene, ce-ți veni ? Mă omor mai cu seamă pe alea albe.

CAVALERUL DE ONOARE: Aha, care va să zică tot

osul afb € cel mai bun ? Cîntă pe toate !... BAIAN : Păi, chiar asta fac. Cînt pe toate !

CAVALERUL DE ONOARE : Adică și pe negre și pe albe,

impăciuitoristule ! BAIAN: Bine... tovarășe, da' asta-i o prostie încornorată...

CAVALERUL DE ONOARE: Cine a vorbit de coarne de față cu tinerii căsătoriți ? Stai că-ți arăt eu !!!

il izbește cu ghîtara în ceafă. Frizerul prinde pe furculiță

părul nașei. Prisîpkin îl xbrînceșle pe contabil ca să-i facă

vînt de lingă mireasă.

PRISÎPKIN: Ce te-ndeși cu scrumbia-n pieptul soției mele? Că doar nu-i strat de flori — e piept, și asta e scrumbie, nu crizantemă !

¹ Pronunțat greșit; corect: — *charmant* = înecîntător; *une petite histoire* — o istorioară (franc).

[20]

L

CONTABILUL : Da' ce, parcă dumneata ne-ai tratat Ț somon ? Somon ne-ai dat ? Ai ? Și mai faci Ai?

în încăierarea ce se iscă, mireasa cu vâlurile ei de tu trîntită peste godin: godinul se răstoarnă ; flăcări, fîm

STRIGĂTE : Foc !... Am luat foc ! ! ! Cine-a spus „am î foc??”... Foc!... Somon... „Spre-oficiul stării civile tramvaie”...

IV

în bezna nopții sclipește la lumina flăcărilor apropiate casca

unui pompier. Comandantul de pompieri singur, în așteptare.

Vin si pleacă pompieri care raportează.

PRIMUL POMPIER : Nimic ide făcut, tovarășe comandant f Timp de două ore a ars își nu ne-a chemat nimeni... Erau 'beți morți, ticăloșii ! ! ! Arde de parc-ar îfi un-depozit de muniții.

Pleacă.

COMANDANTUL: Cum să nu ardă? Numai alcool și păienjenis !

AL DOILEA POMPIER : Se stinge — îngheață apa cum iese din furtun. Pivnița s-a umpfliut de-a hindea ; acum e înghețată tun, poți patina pe ea !

Pleacă.

COMANDANTUL: S-au găsit cadavre?

AL TREILEA POMPIER: L-am încărcat pe unul ; cutia

craniană — zdrobită. Pesemne că l-a izbit vreo grindă.

Direcția morgă.

Pleacă.

AL PATRULEA POMPIER : S-a încărcat... un cadavru de sex neidentificat, cu o furculiță înfiptă an 'țeastă.

PRIMUL POMPIER : Sub sobă s-a descoperit o fostă femeie cu o coroniță de sârmă pe oasele craniene.

[31]

AL TREILEA POMPIER : S-a descoperit un necunoscut o conformație corporală antebelică — ținea în mîini casetă — pesemne că în viață era de meserie bandit.

AL DOILEA POMPIER: Nici unul n-a rămas în viați Din cadaivre, unul e ilipsă, așa că, față de negăsirea lia e de presupus că s-a mistuit complet în flăcări. I

PRIMUL POMPIER : Ce luminăție ! Parc-ar fi la teatru doar c-au ars toate personajele.

AL TREILEA POMPIER:

Și iafă de la nuntă cum mi-i duce într-o trăsură cu o roșie cruce...

Gornistul sună adunarea. Pompierii se încolonează. Trec marș de-a lungul scenei, scandînd :

POMPIERII :

Cetățeni, tovarăși !

votca e venin ! Cei ce beau, tovarăși,

foc stîmesc și chin ! Republica noastră

o duc în năpastă ! Și de nu vreți ca să

ardeți ca guzganii, nu țineți în casă

sobe de campanii, primusuri, reșouri — chiar cînd sînt cadouri. Cîți din întîmplare,

adormind un pic, n-au stîrnit un mare

foc ca din nimic. Și mai țineți minte :

— sfatul e cuminte — seara la culcare

no-l citiți pe Nadson,

nu-l citiți pe Jarc e pericol mare !

V

O sală de ședințe spațioasă, dnaltă. în amfiteatru. în loc de voci omenеști — radiodifuzoare și lingă ele cîteva mîini atir-nind ca la ferestrele unui automobil. Deasupra fiecărui difuzor — becuri electrice colorate; sus, aproape de tavan — ecrane. În mijloc o tribună cu un microfon. De o parte și de alta a tribunei — distribuitoare și reglatoare de voci și lumină. Doi mecanici — unul bătrîn și altul tînăr — trebă-luiesc în amfiteatrul cufundat în întuneric.

BĂTRÎNUL (*ourăînd cu un pămătuf de pene praful de pe difuzoare*): Astăzi are loc o votare importantă. Trebuie să ungi cu ulei și să controlezi aparatul de votare al raioanelor agricole. Ultima dată am avut o pană. Aparatul a cam iscîrțit în timpul votării.

TÎNĂRUL : Agricole, zici ? S-a făcut ! întai am să ung pe cele centrale și pe urmă o să frec cu piele de căprioară gâtul aparatelor Smolensk-ului. Săptămîna trecută iar s-au auzit cîrîituri. Trebuie să mai strîng șuruburile la mîinile personalului de deservire din capitale, observ (la ele o mică deviere : dreapta se agață de stînga.

BĂTRÎNUL: Uzinele din Ural *înt puse la punct. O să intre în circuit și uzinele metalurgice din Kursk, acolo s-a instalat un aparat nou pentru șaizeci și două de mii de voturi din grupul doi al centralei electrice din Zapo-rojie. Cu ele merge strună, se lucrează ușor.

TÎNĂRUL : Mai ții minte cum era pe vremuri ? Trebuie să fi fost tare caraghios !

BĂTRÎNUL: Ehei ! Odată, îmi amintesc cum m-a dus mama om brațe la ședință ; era lume puțină, să tot fi fost vreo mie de oameni ; ședeau ca niște trîntori și ciu-

[32]

[33]

leau urechile. Se agita nu știu ce problemă importantă j la ordinea zilei. Se votase în unanimitate. Deși mama era contra, totuși n-a putut să voteze, fiindcă mă ținea pe mine lîn 'brațe.

TÎNĂRUL : Ei, da, firește ! Metode primitive !

BĂTRÎNUL : Înainte vreme un aparat ca ăsta n-ar fi folo-j sit la nimic. Cînd îi venea omului rîndul să voteze, ridica singur .mina și, ca să fie observat, trebuia s-o -întindă pînă -sub nasul președintelui, ba chiar să-și lungească amîndouă mîinile pînă în dreptul nasului lui, regretînd că nu poate fi ca străvechea zeiță Isis *... să poată vota cu douăsprezece mîini deodată. Mulți iștergeau putina în plină ședință. Se povestea că iuraul s-a ascuns la „veceu" în timpul unei importante dezbateri — nu-i venea 8a în-demîna să voteze. A șezut acolo își-a cugetat. Cu alte cuvinte, îiși păzea omul pidlea și slujba.

TÎNĂRUL : Ei, și ptnă 'la urmă .și-a salvat-o ?

BĂTRÎNUL : **Și-a** salvat-o ! Da' l-au trecut la altă specialitate. Cînd au văzut atașamentul lui pentru „veceu", l-au numit acolo responsabil ou săpunurile și șervetele. Ești gata ?

TÎNĂRUL : Gata !

Dau fuga în jos spre tablourile de distribuție și cabluri.

Un om cu ochelari și barbișon, deschizînd larg ușa, intră cu

pasul ferm și urcă pe estradă, întors cu spatele spre sala |

de conferințe; ridică mîinile.

ORATORUL : Cuplați concommitent toate raioanele federației BĂTRÎNUL ȘI TÎNĂRUL: Am înțeles.

Se aprind concomitent toate becurile roșii, verzi și albastre din sala de conferințe.

ORATORUL : Alo ! Alo ! Vorbește președintele Institutul! de reînvieri. Cazul a fost publicat prin telegrame, fost discutat, e simplu ;și olar. La întretăierea Străzii .șaizeci și doi cu Bulevardul șaptesprezece, al fostului ora

i Zeiță egipteană a fertilității, reprezentată cu multe brațe.

Tambov, brigada care a sondat terenul la o adîncime de șapte metri a descoperit sub un strat de dărîmături un **subsol** înghețat. Prin **gheața** ce acoperă fenomenul, se întrezărește o .siluetă -de om congelat. Institutul consideră posibilă reînvierea individului care a -înghețat cu cincizeci de ani în urmă. Să punem de acord diferitele opinii. Institutul consideră că fiecare viață de muncitor trebuie să fie folosită ipînă la ultima secundă. La examenul radioscapic făcut s-a constatat că mîinile acestei ființe prezintă îngroșări dermice care, cu jumătate de secol* în urmă, erau caracteristice omului muncii. Amintim că după războaiele ce au bîntuit în trecut lumea, după războaiele cirvile care au dus la realizarea federației pămîntului, viața omului, prin decretul din 7 noiembrie 1965, a fost declarată inviolabilă. Vă aduc la cunoștință obiecțiunile stațiunii epidemice, care se teme de primejdia **răspîndirii** bacteriilor ce **mișunau** în organismul fostelor ființe din fosta Rusie. iCu deplina conștiință a răspunderii, trec îla hotărâre. Tovarăși, țineți minte, țineți minte, și încă o dată țineți minte :

Noi

[34]

votăm,

pentru viața omenească !

Becurile se sting, se aude un sunet strident de sonerie, pe ecran apare o rezoluție, pe care oratorul o reproduce cu glas tare.

„În interesul studierii tradițiilor de muncă ale omenirii muncitoare, an interesul studierii intuitive comparate a modului de viață, cerem reînvierea.”

Voci dinspre difuzoare: Just, de acord ! *O parte din glasuri :* Ne opunem !

Vocile amuțesc brusc. Ecranul se stinge. A doua sonerie: apare o altă rezoluție. Oratorul reproduce :

„Rezoluția centrelor sanitare de control ale întreprinderilor metalurgice și chimice din Donba-s. Pentru a se evita [35]

pericolul răspândirii bacteriilor lingușirii și îngâmării, tipice pentru omul din o mie nouă sute douăzeci și nouă, cerem ca fenomenul expus să fie înlăturat în ifortma lui înghețată.”

Voci din difuzoare: Ne opunem ! *Voci izolate :* De acord ! Mai sînt rezoluții și completări ? *Se aprinde un al treilea ecran, oratorul reproduce.*

„Raioanele agricole din Siberia cer ca specimenul să fie înviat toamna, după terminarea lucrărilor cîmpului, pentru a se înlesni posibilitatea participării maselor largi de amatori.”

Marea majoritate a vocilor din difuzoare: Ne opunem ! Se respinge !

Becurile se aprind.

Pun la vot: rog să ridice mâinile cine este pentru prima rezoluție ?

Marea majoritate a mâinilor de fier se ridică.

Mâinile jos ! Cine este pentru amendamentul ridicat de Siberia ?

Se ridică numai două mâini.

Adunarea federației adoptă hotărârea: „Să fie re-Sn-vi-at !”

Strigăte puternice în toate difuzoarele — Ura ! Vocile amuțesc.

Declar ședința închisă.

Din două uși laterale care se deschid larg dau buzna reporterii. Oratorul își face loc cu greutate printre ei,

strigînd cu bucurie, în toate părțile:

Să fie înviat ! Să fie înviat ! Să fie (înviat!!! *Reporterii scot din buzunare microfoanele, strigînd știrea din mers.*

[36]

PRIMUL REPORTER: Alo!!! Lungimea de undă 472 1/2 metri... I z v e s t i a din C i u k o t k a... Să fie înviat !

AL DOILEA REPORTER : Alo ! Alo !!! Lungimea de undă 376 metri... Vecerneaia Pravda din Vitebsk... Să fie înviat !

AL TREILEA REPORTER : Alo ! Alo ! Alo ! Lungimea de undă 211 metri... Komsomolskaia Pravda din V a r ș o v i a... Să fie înviat !

AL PATRULEA REPORTER : S, a p t ă m î n a l u l l i t e r a d i n A r m a v i r. Alo ! Alo !!!

AL CINCILEA REPORTER : Alo ! Alo ! Alo ! Lungimea de undă 44 metri... **I z v e s t i a** sovietului din C h i c a g o... Să fie înviat!

AL ȘASELEA REPORTER: Alo! Alo! Alo! Lungimea de undă 115 metri... Gazeta roșie din R o i n a... Să fie înviat !

AL ȘAPTELEA REPORTER : Alo ! Alo ! Alo ! Lungimea de undă 78 metri... Sărăcimea din Șanghai... Sa fie înviat !

AL OPTULEA REPORTER: Alo! Alo! Alo! Lungimea de undă 220 metri... Argata din Madrid... Să fie-înviat !

AL NOUĂLEA REPORTER: Alo! Alo! Alo! Lungimea de undă 11 metri... Pionierul din Cabul... Să fie înviat ! *Dau buzna vînzătorii de ziare tu colî imprimare gata.*

PRIMUL VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Să fie dezghețat ? Să rămînă congelat.? Articole de fond, cu poza, în versuri și în proză !

[37]

AL -DOILEA VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Anchetă mondială

pe tema cea mai senzațională... Despre posibilitatea răspîndirii epidemiei lingușirii !

AL TREILEA VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Articole despre anticele eresuri : ghitare și romane-n

versuri ! Și alte procedee primitive

de prostire a masei

naive !

AL PATRULEA VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Ultimele noutăți !!! Interviu ! Interviu ! AL CINCILEA VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Buletin științific !

— nu vă speriați ! S-au luat măsuri ! Dicționar analitic

cu foste vorbe zise-njurături !

AL ȘASELEA VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Ultimul comunicat — radiodifuzat! AL ȘAPTELEA VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Istorică problemă

examinînd savant

o veche dilemă :

poate, nu poate, sâ moară dintr-o țigară

un elefant ?

AL OPTULEA VÎNZĂTOR DE ZIARE :

Rîzi cu hohote !

Plîngi cu ropote ! Comic pînă la colici :

vesel și melancolic ! explicația

cuvîntului
„alcool” !

[38]

HI

VI

O ușă de sticlă mată, ou două canaturi; prin pereți se întrezăresc piesele metalice ale unor aparate medicale. În fața peretelui — un bătrîn profesor și o asistentă în vîrstă, care mai păstrează trăsăturile caracteristice ale Zoiei Berioz-kina. Ambii în halate albe de spital.

ZOIA BERIOZKINA : Tovarășe ! Tovarășe profesor, vă rog, nu faceți experiența asta. Tovarășe profesor, iar o să fie twamibureailă...

PROFESORUL : Tovarășă Beriozkina, ai început să-ți re-•trăiești amintirile și să vorbești incoerent ! Un întreg dicționar de cuvinte moarte. Ce înseamnă „forambureală” ? (*Caută în dicționar.*) Brambureală... brambureală... brambureală... balivernă, birocrațism, boemă, Bulgakov... brambureală — un fel de activitate a unor oameni, care împiedicau orice fel de activitate...

ZOIA BERIOZKINA : „Activitatea” asta a lui era cît p-aci să mă coste viața, acum cincizeci de ani. Ajunsesem ,pînă acolo că... am încercat «a mă suprim prin sinucidere.

PROFESORUL : Sinucidere ? Ce înseamnă „sinucidere” ? (*Caută în dicționar.*) Scaraoțchi, scarlatină, sceptic, sceptor, sciți, scriam, secetă, secure, sepulcral, servitor, sihastru, simbolism... Am igăsit „sinucidere”. (*Uimit.*) Ai tras în dumneata ?

Condamnare ? Judecată ? Tribunal revoluționar ?

ZOIA BERIOZKINA : Nu... Eu singură. PROFESORUL : Singură ? Din imprudență ? ZOIA BERIOZKINA : Nu... Din dragoste.

[40]

PROFESORUL : Moft... din dragoste trebuie să construieți poduri și să naști capii. Iar dumneata... Da ! Da ! Da !

ZOIA BERIOZKINA : Vă rog să mă scutiți. Drept să vă spun, nu mă simt în stare...

PROFESORUL : Poftim, păi chiar asta este... cum ai spus dumneata... brambureală. Da ! Da ! Da ! Da ! Brambureală !

Societatea îți propune să pui în acțiune toate sentimentele dumkale pentru a ușura cît mai mult individului acesta, care urmează să fie dezghețat, să învingă cei cincizeci de ani de anabioză. Da ! Da ! Da ! Da ! Prezența dumitale este foarte, foarte prețioasă. Sînt fericit că tocmai dumneata ești prezentă aici. Individul — este *el*, iar dumneata — ești *ea* ! Spune-mi, avea gene moi ? Asta ea să putem evita ruperea lor în procesul de dezghețare rapidă.

ZOIA BERIOZKINA : Tovarășe profesor, cum pot ține minte niște gene de acum cincizeci de ani ?...

PROFESORUL : Cum adică : de acum cincizeci de ani ? E ca își cum ar fi ifost ieri !... Da' eu cum țin minte culoarea părului din coada mastodontului de acum o jumătate de milion de ani ? Da ! Da ! Da !... Și nu ții minte dacă, respirînd, își umfla vizibil nările cînd ,se afla într-o ambianță surescitantă ?

ZOIA BERIOZKINA : Tovarășe profesor, cum pot eu să țin minte ? ! De treizeci de ani încoace nimeni nu-și mai umflă nările în asemenea situații imposibile.

PROFESORUL : Exact ! Exact ! Exact ! Dar n-ai putea să-mi spui cam ce volum are stomacul și ficatul lui ? Asta pentru cazul în care s-ar degaja conținutul eventual de alcool și votcă, ce se poate inflama la voltajul înalt necesar.

ZOIA BERIOZKINA : Cum aș putea să-mi amintesc așa: ceva, tovarășe profesor ! Îmi aduc aminte că avea un pic de burtică...

PROFESORUL : Vai, dumneata nu ții minte nimic, tovarășă Beriozkina ! Spune-mi ceO puțin, era impulsiv ?

[41]

ZOIA BERIOZKINA : Nu știu... Se prea poate să fi fost, dar... ou mine nu.

PROFESORUL : Da ! Da ! Da ! Mă tem că ne-am apucat să-l dezmoțim pe el, oînd, de fapt, dumneata ești amorțită de-a 'binelea. Da ! Da ! Da !... Acum, să începem. *Apasă pe buton, peretele de sticlă se desface în două și dispare fără zgomot. În mijlocul încăperii, pe o masă de operație, o ladă zincată, strălucitoare, de dimensiunile unui om. Lada are robinete, sub robinete sînt cîldări. Spre ladă duc fire electrice. Cilindri de oxigen; în jurul lăzii stau înșirați șase medici în alb, perfect liniștiți. În fața lăzii, în avanscenă, se văd șase spălătoare arteziene. Pe o sîrmă invizibilă atîrnă, ca suspendate în aer, șase prosoape.*

PROFESORUL (*trecînd de la un medic la altul, vorbește. Către primul*): La semnalul meu dați drumul la curent. (*Către al doilea.*) Căldura să fie pînă la 36,4, cincisprezece secunde, fiecare zecime. (*Către al treilea.*) Baloanele de oxigen să fie igata. (*Către al patrulea.*) Apei 'săi se dea drumul treptat, înlocuind gheața cu presiunea aerului. (*Către al cincilea.*) Capacul să fie deschis brusc. (*Către al șaselea.*) Să supravegheați în oglindă toate stadiile reînvierii.

(*Medicii dau din cap în semn că au înțeles și se postează la locurile lor.*) Începem.

Se dă drumul la curent, se urmărește temperatura. Picură apa. Cel de-al șaselea medic își concentrează privirea asupra mi-cului disc de oglindă din dreapta.

AL ȘASELEA MEDIC : Își recapătă culoarea naturală ! (*Pauză.*)

Se eliberează de gheață ! (*Pauză.*)

Toracele vibrează. (*Pauză. Speriat.*) Maestre, atenție la - febrilitatea nefirească a mișcărilor...

PROFESORUL (*se apropie, se uită atent, liniștit*): Mișcărilor sînt normale, se scarpină — probabil că o dată cu el învie și paraziții caracteristici acestui gen de indivizi.

[42]

AL ȘASELEA MEDIC : Maestre ! Un lucru de neînțele* : o dată cu mișcarea mîinii stîngi, se desprinde de corp... și apare...

PROFESORUL (*se uită atent*) :- Individul a fuzionat cu muzica ; la ei asta se chema „suflet **sensibil**”. În trecutul îndepărtat ai găsim pe Stradivarius- și Utkin. Stradivarius făcea viori, iar obiectai pe care-l ivedeți era instrumentul lui Utkin și purta numele de (ghitară).

Profesorul privește la termometru și la aparatul care înregistrează tensiunea sîngelui.

PRIMUL MEDIC : 56,1.

AL DOILEA MEDIC : Pulsul 63.

AL ȘASELEA MEDIC : Respirația normalizată.

PROFESORUL : La posturi !

Medicii se îndepărtează de ladă. Capacul este brusc dat la o parte, din ladă se ridică zburlit și uluit Prisîpkin ; privește în jur, strângînd la piept ghitara.

PRISÎPKIN : Măi, ce pui de somn am tras ! Vă rog să mă iertați, tovarăși. Bineînțeles, am fost cam cu chef ! La ce secție de miliție mă aflu?

PROFESORUL : Nu, aki e cu totul altfel de secție ! E secția de separare a Snvelișuriiloir dumitale epidermice înghețate de blocul de gheață care te-a congelat...

PRISÎPKIN : Cum ? Ce-o mai fi și asta ? Lăsați balivernele cu înghețul și dezghețul. tRămîne >încă de văzut care dintre noi a fost mai afumat. Voi, ca medici specialiști, dați mereu tîrcoale pe lîngă alcooluri. Ot despre mine, ori-cînd mă pot legitima. Poftim, am actele la mine. *{Sare din lada, întoarce buzunarele pe dos.}* Cefle 17 ruble și 60 copeici sînt aici. La MOPBR * ? Am plătit. La Osoavi-

i MOPBB — (Mejdunarodnaia organizația pomoșci borțam revoluții) — organizația internațională pentru sprijinirea luptătorilor revoluției.

[43]

ahim¹? Am cotizat. „Jos analfabetismul”? Poftim — adevărîța. Asta ce-o fi ? Extract de la oficiul stării civile ! *(Fluieră.)*

Bine, nenîșorilor, păi eu m-am însurat ieri ! Lele, lelișoară, ochii tăi mă bagă-in boală ! Să vezi ce muzică lîmi lface acasă !

Uite, chitanța de mimă a cavalerilor de onoare, uite, carnetul sindical. *(Privirea îi cade pe calendar, își freacă ochii — privește îngrozit în jur.)* Ce ? 12 mai 1979 ! Aoleo ! Giți ani înseamnă că n-am plătit la sindicat ? Cincizeci de ani ! Și o să^mi ceară, neică, la adevărîțe ! Secția gutberniaală ! CJC.-UJ ! Doamne ! Nevastă-mea !!! Dați-mi drumul !

Apucă și strînge febril mîinile ,celor ce-l înconjoară, apoi se repede spre ușă. Beriozkina, .tulburată, îl 'urmează. Medicii fac cerc în jurul profesorului. În cor: „Ce-a fost asta, ce făcea cu mîinile ? Le 'viîra în ale noastre, ni le apuca și le scutura, le apuca și 3e scutura...”

PROFESORUL: Un obicei antisănită de pe vremuri.

"Ceî șase medici și profesorul își spală mîinile, cufundați în gînduri.

PRISÎPKIN *(ciocnindu-se de Zoia):* La urma urmei, ce fel de cetățeni sînteți voi, mă rog ? Cine sîrat eu ? Unde sînt ? Nu cumva ești mama Zoiei Beriozkina ? *(Un șuierat de sirenă U face pe Prisipkin să-fi întoarcă dintr-odată .capul).* U.nde-am nimerit ? Unde mă aflu ? ' Ce-i aici ? Moscova ?... Paris ?... iNew York ?... Hei, birjar !!! *(Sunete de claxoane de automobil.)* Nici oameni, nici cai ! Autocare, autocare... *(Se sprijină de ușă, se scarpină cu spatele, apoi își vîră mina cu toate cinci degetele pe după guler, se întoarce, vede*

*i Osoaviachim (Obscestvo sodeistvia oborone 1 aviaționno — himieeskomu stroitelstvu) — organizația de masă formată din voluntari, avînd drept scop sprijinirea apărării țării, a aviației *i a industriei chimice.*

[44]

pe peretele alb o ploșniță ce s-a strecurat de pe gulerul lui.) Ploșniță, ploșnițică, plosnicioara mea !!! *(Atingt coardele ghitarei, cîntă.)* Rămii, ram îi, o, nu pleca... *(încearcă să prindă ploșnița cu mina, dar parazitul îi scapă.)* Ne-am despărțit ca două n a v e - n Iar g... Ai plecat ! M-ai lăsat sia-gur!!! Nici un răspuns, sînt singur i a r... Singur!!! Hei, birjare... autocare... Strada Lunaciarskaia, 17. Fără bagaj !!! *Se apucă de cap, cade leșinat în brațele Beriozkinei, care și repede din ușă să-l susțină.*

VII

In mijlocul scenei — un scuar triunghiular. In scuar — trei copaci artificiali. Primul copac are frunzele verzi, pătrate ; pe frunze — farfurii uriașe; fie farfurii — mandarine. Al doilea copac e încărcat cu farfurii de hîrtie, pe farfurii — mere. Al treilea e verde, cu conuri de brad — flacoane deschise de parfum. Decorul lateral al scenei reprezintă zidurile de sticlă, proaspăt făcute ale caselor. Pe laturile triunghiului — bănci lungi. Intră reporterul, după el patru persoane: bărbați și femei.

REPORTERUL : Aici, aici, tovarăși ! La umbră ! Să vă povestesc, în ordinea lor succesivă, lîntîmplările sumbre și uimitoare din ultimul timp. Mai întii... dați-mi o mandarină. Bine-a făcut astăzi conducerea administrației autonome a orașului că a mandarinat copacii ; ieri a dat numai pere — fructe fără savoare, fără parfum și nici măcar hrănitoare...

O fată ia din copac o farfurie cu mandarine, cei prezenți sed, le curăț și mîncă, aplecîndu-se cu curiozitate spre reporter.

PRIMUL BĂRBAT : Hai mai repede, tovarășe, povestește-ne tot cît mai amănunțit și în ordine succesivă.

REPORTERUL : Așa... Ce felioare savuroase ! Nu doriți?... Ei bine, bine, stați să vă povestesc. De ce atîta nerăbdare !?

tFirește că, în calitate de președinte al reportajului, știu >tot : pînă la cel mai mic amănunt... Așadar... vedeți, așadar...

Cu pași repezi trece un om purtînd o lădiță sanitară încărcată cu termometre

[46]

REPORTERUL : Ăsta-i veterinar. Epidemia ia proporții. Fiind (lăsat singur, acest mamifer iînviat a intrat în contact cu toate animalele casnice ale zgărie-norului și acum turbează pe mînd toți dimii. Ciudatul mamifer i-a iînvățat să stea ipe laibele dinapoi. Cîinii nu mai latră, nu se mai joacă — fac mereu sluj. Animalele se agață ide cei care iau masa, se igudură și se lîngușesc. Medicii spun că oamenii mușcați de asemenea animale se contamînează și manifestă toate simptomele primare ale bolii numită slugărniciie epidemică.

CEI DE PE BANCĂ : O-o-o !!!

REPORTERUL : Priviți, priviți !

Trece un om clătînîndu-se, încărcat cu coșnițe în care se vād sticle de bere.

TRECĂTORUL *(cîntă)* ■.

în al nouășpelea veac, viața era tare buna, votca, berea era leac, nasul vînat — ca o pruna !

REPORTERUL : Priviți un om bolnav, un om sfîrșit ! E unul din cei o sută șaptezeci și cinci de servanți ai laboratorului medical Nr. 2. Pentru ușurarea procesului i: ici vieți de tranziție, medicii au prescris să se dea de băut mamiferului iînviat un

amestec care, în doze mari, e otrăvitor, iar în doze mici, dezgustător — așa-numita bere. Din cauza vaporilor otrăvitori capetele servanților de laborator au început să se învîrtească, și ei, din greșeală, au înghițit o dușcă din acest amestec răcoritor. De atunci se schimbă al treilea lot de servanți. Cinci sute douăzeci de nefericiți zac în spitale, dar groaznica epidemie de ciumă a berii face spume, fermentează și te dă gata.

CEI -DE PE BANCĂ : Vai, vai, vai !!!

UN BĂRBAT (*visător și parcă obsedat*) : Aș vrea să mă jertfesc științei. M-aș lăsa inoculat cu această misterioasă boală !
[47]

REPORTERUL: Gata ! L-a dat igata și pe asta ! Liniște... Să nu speriați lunatica ce trece...

Trece o fată; picioarele i se împleticesc în pași de foxtrot și charleston. Bolborosește versuri după o cânticică pe care o ține în mina întinsă, cu două degete. În cealaltă mină, tot cu două degete, ține un trandafir imaginar, pe care-l ditce la nas și inspiră profund.

REPORTERUL : Nenorocita asta locuiește în vecinătatea lui, a acestui mamifer turbat, și în 'timpul nopții, cînd întregul oraș doarme, pornesc să răzbată prin perete pînă la dlînsa niște zdrăngăneli de gitară, apoi niște respirații adinei, sughițate, își suspine sfâșietoare, urmate de sunete prelungi tînguioase cu accente de bocete își miorlăituri — oum se numea asta la ei ? „Romante”, nu-i așa ? Dar „o cireasă trage pe alta” și nefericita fată a început să-și piardă mințile. Părinții, zdrobiți de durere, au făcut un consult de medici. Profesorii spun că e vorba de accese de „îndrăgostire” acută — așa era denumită o boală străveche, cînd energia sexuală a omului, acum repartizată rațional pentru .toată durata vieții, se condensa brusc, în tspațiul unei singure săptămîni, determinînd un proces galopant inflamatoriu, care ducea la fapte nesăbuite, absurde.

FATA {*își acoperă ochii cu miinile*}. ■ Mai bine să .nu privesc ; simt plutind prin aer îngrozitorii microbi ai dragostei.

REPORTERUL : S-a terminat ! Și pe asta a dat-o gata... Epidemia ia proporții catastrofale, năvălește ca un ocean.

Trec dansînd 30 girls.

Priviți la acest corp cu treizeci de capete și șaizeci de piciorușe ! Gîndiți-vă puțin — că această săltare a picioarelor către spectatori se numea odinioară artă !

O pereche dansînd foxtrot. Epidemia a ajuns... pînă unde o fi ajuns ? (*Se uită în*

[48]

dicționar.) Plină la a-po-.geu... ei, <să iștLți, că asta e un patrupeș disexuart.

Intră în fugă directorul grădinii zoologice cu o casetă mică de sticlă în mină. În urma directorului dă năvală mulțimea, înarmată cu ocheane, aparate de fotografiat și scări de pompieri.

DIRECTORUL (*către toți*): N-ați văzut-o cumva ? Ați văzut-o ? Unde o fi ? Cum, n-ați observat nimic?!! Un detașament de rvînători a raportat că a (fost .identificată cam pe-aici, circa acum un sfert de oră : urca la etajul trei. Considerînd că viteza ei medie de deplasare ar atinge circa un metru și jumătate pe oră, nu putea să ajungă prea departe. Tovarăși, cercetați imediat, cu .multă atenție, zidurile !

Observatorii pun la punct ocheanele, cei de .pe bănci sar și privesc cu atenție concentrată, cu palmele streășină la ochi.

Directorul repartizează oamenii în echipe și conduce cercetările.

VOGI : Parcă așa poți pune mîina pe ea !... Trebuie expus oîte un om gol pe saltea la fiecare fereastră — lighioana asta se dă ila om...

Nu strigați

să n-o speriați !!! Dacă-o prind,

n-o dau nicum, e-un bun comunal

acum...

O VOCE ENTUZIASMATĂ : Am găsit-o !!! Uite-o ! Se tîrăște !...

Toate binoclurile și ocheanele se îndreaptă spre un singur punct. Tăcere, întreruptă de țcănitul aparatelor de fotografiat și de filmat.

PROFESORUL (*cu o șoaptă înăbușită*): Da... Ea e ! Puneți oameni la pîndă și pază. Pompieri! Aici!!!

[49]

Oameni cu plase împresoară locul. Pompierii montează scara, oamenii urcă unul după altul.

DIRECTORUL (*coborînd ocheanul, cu o voce plîngătoare*): S-a idus... A trecut pe zidul vecin... S.O.S. O să cadă. Te pomenești că se omoară ! Cei neînfricați, eroi voluntari !!! Repede, aici !!!

Se montează scara în fața celui de-al doilea zid, se văd oamenii nircvnd. Spectatorii încremenesc în așteptare.

O VOCE ENTUZIASMATĂ DE SUS : Ura !!! Am prins-o ! DIRECTORUL: Mai repede!!!! Ai grijă!!! Să n-o scapi, să nu-i știricești piciorușele...

Lighioana e transmisă din mină în mină de oamenii suiți pe scară; în sfîrșit, ajunge în mîinile directorului. Directorul ascunde lighioana în icasetă și o ridică deasupra capului.

Vă mulțumesc, anonimi și devotați slujitori ai științei ! Grădina noastră zoologică e fericită, e încîntată de achiziționarea acestei capodopere... Posedăm aoum un prețios exemplar de insectă (rarisimă, care a dispărut de mult, dar care a fost extrem de populara la începutul secolului. Orașul oiostu poate fi mîndru — vor veni la noi savanți .și turiști... Țin în -mîinile mele unicul exemplar viu din specia „ploșnița normalis”. Faceți loc, cetățeni ; animalul a adormit, animalul și-a încrucișat lăbuțele, animalul vrea să se odihnească ! Vă invit pe toți la reprezentația festivă din grădina zoologică. Acțiunea extrem de importantă, extrem de emoționantă a capturării, a luat sfîrșit !

.. —

- Cit

VIII

Scena reprezintă o încăpere cu pereți netezi, semitranspa-renți de culoarea opalului. De sus, din spatele comisei, o dîră de lumină albăstruie. În stînga, o fereastră mare. În fața ferestrei, o masă de desen. Aparat de radio. Un ecran. Trei-patru cărți. În dreapta, ieșind din perete, un pat, pe pat, sub albul imaculat al plapumei zace Prisîpkin într-un hal de murdărie de

nedescris. Ventilatoare. Colțul și spațiul din jurul lui Prisîpkin e murdărit. Pe masă, mucuri de țigară, sticle răsturnate. Pe lampă, o bucată de hîrtie trandafirie. Prisîpkin geme. Medicul circulă nervos prin cameră.

PROFESORUL (*intră*): Cum se simte pacientul? MEDICUL: Nu știu cum se simte pacientul, însă eu sînt la capătul puterilor! Dacă nu organizați un schimb la

îfiecăre jumătate de oră — o să-i contamineze pe toți!

Cînd răsufliă, simt că mi se taie picioarele. Am pus

,pînă acum șapte ventilatoare să-i împrăstie răsufllarea

otrăvitoare. PRISÎPKIN: O-o-o! (*Profesorul se repede spre Prisîpkin.*)

Profesore, profesore!!! *Profesorul inspiră și se clatină amețit, bătînd aerul cu brațele.*

PRISÎPKIN: Dați-mi ceva să mă mai dreg un pic... *Profesorul toarnă bere pe fundul paharului și-l servește. PRISÎPKIN {rididndu-se puțin în coate, cu ton dojenitor}*:

M-au înviat... și acum îmi bat joc de mine! Asta-i pen-

tnu mine — ca braga pentru elefant!... PROFESORUL: Societatea speră să te aducă la o formă

de dezvoltare umană. PRISÎPKIN: Să vă ia dracu' cu societatea voastră cu tot!

Parcă v-am rugat eu să mă înviați?

loc! Asta-i!!!

PROFESORUL: Nu înțeleg despre ce vorbești. Viața noaj-tră apatiține colectivului și nici eu, nici altcineva nu poate dispune după bunul lui plac de această viață...

PRISÎPKIN: Păi, asta e viață? Viață-i asta, cînd nici fotografia iubitei n-o poți prinde cu pioneze în perete? Orice pioneză se rupe lîn sticla asta blestemată... Tovarășe profesor, mai Idă-mi să trag o dușcă, să mă dreg.

PROFESORUL (*toarnă în pahar*): Numai să nu respiri spre mine.

Zoia Beriozkina intră cu două vrafuri de cărți. Medicii vorbesc cu ea în șoaptă — apoi ies.

ZOIA BERIOZKINA (*se așază Ungă Prisîpkin și despachetează cărțile*): Nu Știu dacă ceea ce ți-am adus o să-ți folosească la ceva. tCe ceri dumneata nu se găsește și nimeni n-are habar de așa ceva. Despre trandafiri se pomenește doar în manualele de horticultura, iar despre visuri găsești cite ceva în tratatele de medicină, la capitolul „vise”. Uite două cărți foarte interesante, aproximativ de pe vremea aceea. Prima e o traducere din limba engleză: Hoover — *Cum am fost președinte.*

PRISÎPKIN (*ia cartea, apoi o azyîrle*): Nu, asta nu-i pentru inimă, îmi trebuie ceva palpitant...

ZOIA BERIOZKINA: Uite, altă carte — a unui oarecare Mussolini: *Scrisori din exil.*

PRISÎPKIN (*o ia, apoi o aruncă*): Nu, nici asta nu-i pentru suflet. Slăbiți-mă cu cărțile voastre de agitație grosolană. Mie să-mi dai ceva mai captivant...

ZOIA BERIOZKINA: Nu știu ce vrei! Palpitant, captivant... captivant... palpitant...

PRISÎPKIN: Ce vreau? Păi, pentru ce ne-am străduit noi atîta, pentru ce am vărsat sînge, cînd eu, hegemonul, care va să zică, nu pot juca în voie, în societatea mea, danțul cel nou pe care d-abia am apucat să-l învăț?

ZOIA BERIOZKINA: Eu am arătat mișcările corpului du-mitale chiar și directorului Institutului central al mișcărilor. El zice că a văzut așa ceva în vechile colecții de

[52]

ilustrații pariziene, dar acum, zice, nici pomeneală despre așa ceva, nici măcar m-ai țe cine întreba. E o pereche de bătrîne — ele își mai aduc aminte, dar de demonstrat nu pot să demonstreze din motive de reumatism.

PRISÎPKIN: Atunci la ce m-am străduit eu atîta să-mi însușesc spoiala tradițională a manierelor elegante? Că de muncit, vorba ceea, puteam eu să muncesc își înainte de revoluție!

ZOIA BERIOZKINA: O să te iau nnîne la dansul celor zece mii de muncitori și muncitoare, care o să se desfășoare iîn piață. O să 'fie o repetiție veselă a noului sistem de cultivare a cîmpului.

PRISÎPKIN: Tovarăși, eu protestez!!! Nu m-am dezghețat ca să mă țineți la sec! (*Smulge plapuma, sare, apucă teancul de Ear'i și desface ambalajul. Vrea să rupă hîrtia ambalajului, deodată însă, își aruncă privirile asupra literelor, le cercetează atent, tracînd de la un bec la altul.*) De unde? De unde ai asta? ZOIA BERIOZKINA: Se distribuia pe străzi la toată Ju-meaa... Se vede că a fost introdusă printre cărțile de la bibliotecă.

PRISÎPKIN: Stat salvat!!! **Ura!!!**

Se repede spre ușă, fluturînd în mină hîrtia ca un steag. ZOIA BERIOZKINA (*singură*): Și cînd mă gîndesc că acum cincizeci de ani era să mă omor din cauza unui asemenea individ!

IX

Grădina zoologică. In mijlocul scenei, pe un pedestal, o cușcă, drapată în pînzeturi și steaguri. In spatele cuștii — doi copaci. In spatele copacilor — cuști cu elefanți și girafe, în stingă cuștii — o tribună, în dreapta o estradă^ pentru oaspeții de onoare. In jur — muzicanți. Spectatorii se apropie în grupuri. Plasatorii, cu banderole la braț, plusează pe cei ce vin — după profesioniști și înălțime.

RESPONSABILUL CU CEREMONIALUL: Tovarăși corespondenți străini, aici, vă rag! Pofțiți mai aproape de ■tribune! Dați-vă la o parte și faceți loc pentru brazilieni! Dintr-o clipă în alta, nava lor aeriană va ateriza pe aerodromul central. (*Face cițiva pași înapoi, ră-mkiînd într-o poză admirativă.*) Tovarăși negri, stați amestecați cu englezii în frumoase grupuri bicolore; albeața anglo-saxonă va scoate și mai bine în evidență nuanța măslinie a pielii dumneavoastră. (Studentii de la institutele superioare, la stîngia — rvi s-au trimis trei bătrîne și trei bătrîni de la uniunea centenarilor, în calitate de martori oculari. Vor completa explicațiile profesorilor.

Apar, în scaune rulante, bălrini și bătrîne.

PRIMA BĂTRÎNĂ: ilmi amintesc de parcă ar fi azi...

PRIMUL BĂTRÎN: Ba — eu îmi aduc aminte de parcă ar fi acum!

A DOUA BĂTRÎNĂ: Dumneata fiți aduci aminte ca și cum ar fi acum, dar eu -țin minte cum era pe atunci.

AL DOILEA BĂTRÎN: Eu îmi amintesc, ca acum, cum era pe atunci.

[54]

A TREIA BĂTRÎNĂ : Iar eu îmi amintesc cum era și mai de **mult**, *cu* mult, mult mai înainte.

AL TREILEA BĂTRÎN : Eu îmi amintesc și ca acum și ca atunci.

RESPONSABILUL OU ORDINEA: Liniște, martori oculari, nu «îisîiți atîta ! La o parte, tovarăși, loc pentru copii! Aici, tovarăși. Mai repede! Mai repede!!!

COPIII (*mărșăluiesc în coloană, cîntînd în cor*):

Noi ne cultivăm,
strașnic învățăm, pentru „foarte bine”
noi luptăm ! Dar noi mai știm,
veseli să fim, la plimbare sprinteni
să pornim ! Din trecutu-ndepătat,
y, x-ii s-au predat,
au capitulat !

Noi mergem cu cînt,
unde tigri sînt, tigri mari și mici cu coada-n vînt !

Unde-s elefanți,
struții eleganți
și pantere negre fără lanț!

Am venit aci
pentru a privi
orice fiară-ar fi :
fiare cumînțite
și domesticite,
printre oameni pașnic răspîndite.

La Grădina Zoologică ! Mergem !

Mergem !

Mergem !!!

RESPONSABILUL CU ORDINEA: Cetățenii care doresc să facă plăcere fenomenelor expuse, și totodată să le

(-00)

folosească în scopuri „științifice, să ibinevoiască să-și procure produsele exotice dozate și aparatele științifice numai de la personalul oficial al grădinii zoologice. Diletantismul își hiperbola 'în doize mari pot avea consecințe mortale. Vă rugăm să folosiți cu exclusivitate aceste produse și aparate, elaborate de Institutul centrali de medicină și (de laboratoarele tic aparate de precizie ale orașului.

Prin grădină fi pe trecerile laterale ale teatrului se înfiruie personalul de îngrijire al grădinii zoologice.

PRIMUL ÎNGRIJITOR :

Luați de aici
microscopice model, lupe !a fel!
Pentru microbi antici !

AL DOILEA ÎNGRIJITOR :

Saliva fiarei e venin !
Protejați-vă împotriva scuipării,
contaminării! Doctorul Tobolkin
recomanda fenol !

AL TREILEA ÎNGRIJITOR:

Luați alcool
și nicotină,
în hîrtie velină, pentru hrana fiarelor antice !
Spectacole unice !

AL PATRULEA ÎNGRIJITOR :

Adăpați
cu alcool fiarele \
Le asigurați picioarele
de podagră,
neagră j
hipertrofia ficatului, ulcerul stomacului,
idiotism inevitabil —
prin alcool inflamabil !

AL CINCILEA ÎNGRIJITOR :

Scleroză garantată,
prin roză parfumată, sau, garoafă
în carafă
păstrată.

AL ȘASELEA ÎNGRIJITOR:

Protejarea urechilor
împotriva străvechilor
obscenități ! Ultime noutăți :
căști izolatoare,

impermeabile la cuvinte vulgare.

RESPONSABILUL CU ORDINEA (*âși face loc prin mulțime spre tribuna sovietului orașenesc*): Tovarășul președinte și cei mai apropiați colaboratori ai lui și-au lăsat importanțele lor preocupări și, în sunetele vechiului marș de stat, au venit la festivitatea noastră. Salutăm pe scumpii tovarăși !

Toți aplaudă; trece un grup cu serviete, salutând grav și cîntînd.

TOȚI:

Slujba

nu ne-a-mbătrînit; muncă, sarcini

sau odihna,

doar la timpul potrivit!

[56]

[57]

Părinții orașului

vă saluta — vînători !

Curajoși prinzători, ne mîndrim astăzi cu voi noi,

părinții-orașului, noi !...

PREȘEDINTELE (*urcă la tribună, flutură steagul, toți amuțesc*) : Tovarăși, declar festivitatea deschisă. Anii prin care trecem sînt bogați în mari zdruncinări și fră-mîntări de ordin intern. Evenimentele externe sînt extrem de rare. Omenirea, ostenită de evenimentele anterioare, se bucură de această liniște relativă. Cu toate acestea, noi nu ne dăm în lături niciodată de la spectacolele care, feerice în aparență, ascund sub jocul lor de curcubeu un adînc sens științific. Întîmplări regretabile înregistrate în orașul nostru, în urma admiterii imprudente în sinul nostru a doi paraziți, aceste «întîmplări, zic, datorită mie personal și datorită medicinei mondiale, au fost lichidate. Totuși aceste întîmplări, în care licărește o silabă amintire a trecutului, scot în evidență și mai mult grozăvia vremurilor pe care le-am înfrînt, forța și greutatea luptei pe care omenirea muncitoare o duce în numele culturii și progresului. Suferințele și inimile tineretului nostru să se călească prin aceste funeste exemple ! Nu pot decât să-mi exprim recunoștința și să dau cuvîntul renumitului nostru director care a dezlegat sensul acestor ciudate fenomene și le-a transformat într-o festivitate științifică, totodată distractivă. Ura !!!

Toți strigă „ura”, muzica execută imnul de onoare, directorul grădinii zoologice urcă la tribună, salutînd.

DIRECTORUL : Tovarăși ! Atenția dumneavoastră mă bucură și mă emoționează. Ținînd seama și de contribuția mea, nu pot totuși să nu aduc în primul rînd

[58]

cele mai vii mulțumiri oamenilor devotați ai uniunii vînătorilor — eroilor principali ai capturării — și totodată venerabilului profesor al Institutului reinvierilor, care a biruit moartea congelatoare. Deși nu pot să nu relev faptul că prima greșală a venerabilului profesor a declanșat indirect cunoșcutele calamități. După indiciile exterioare — îngroșări dermice, veșminte și alte amănunte — venerabilul profesor a raportat în mod eronat mamiferul dezghețat la „*homo sapiens*” și la specia lui superioară — clasa muncitorească. Nu vreau să atribui acest succes exclusiv contactului meu îndelungat cu animalele și cunoașterii aprofundate a psihologiei lor. M-a ajutat și înțelegerea. O intuiție vagă, subconștientă, mă obseda mereu : „Să scriu, să lansez, să difuzez anunțuri”. Și am dat următorul anunț : „Pornind de la principiile grădinii zoologice, caut corp omenesc viu pentru pișcături permanente își pentru întreținerea și dezvoltarea unui parazit proaspăt procurat, în condițiile normale vieții lui, în condițiile cu care este obișnuit”.

O VOCE DIN MULȚIME: Vai, ce oroare! DIRECTORUL : Sigur că e o oroare, nici eu nu credeam că această idee atât de absurdă are sorți de izbîndă, cînd, deodată... vietatea căutată se prezintă ! Aspectul exterior e aproape omenesc... uite, ca să zicem așa, cum sîntem noi toți cei de față... PREȘEDINTELE SOVIETULUI ORĂȘENESC (*agitînd*

clopoșelul): Tovarășe director, vă chem la ordine ! DIRECTORUL : Vă rog să mă scuzați ! Vă rog să mă scuzați ! Firește că eu, cu ajutorul anchetei și studiului de fiarologie comparată, m-am convins îndată că avem de-a face cu un groaznic simulat cu înfățișare omenească, și că este vorba de cel mai uimitor parazit. Nu voi intra în amănunte, ou afit mai mult cu cît această cu adevărat uluitoare cușcă vi le va dezvălui. E vorba de cei doi paraziți — deși de mărime deosebite, totuși "temperamental identici: e vorba de renumita „ploșnița *normalis*” și... de *Jbwă-verdis vulgaris*". Amîndoi

[59]

cresc în saltelele putrede ale vremii. „Ploșnița *normalis*”, îngîrășîndu-se și îmblătîndu-se de sîngele supt 'din corpul omenesc, cade sub pat. „*Huită-verdis vulgaris*”, îngîră-și și îmblătîndu-se din corpul întregii omeniri, se prăbușește pe pat. Asta-i singura deosebire ! Gînd omenirea muncitoare a revoluției se scărmana și se zbătea răzuindu-și noroiul, își clădeau chiar foi această scîr-năvie cuiburi și bordeie, își băteau soțiile și se jurau pe Bebal', se odihneau și se lăfăiau în isătrele insalubre ale nădragilor lor. Dar „*Burtă-verdis vulgaris*” «ste mai înspăimîntător. 'Cu mimetismul lui monstruos, acest parazit îi atrage victimele prefăcîndu-se ba dntr-un greiere-împletitor de versuri, ba într-o pasăre cu viers ide romanță. Pe vremurile acelea chiar și veșmintele lor aveau un caracter mimetic — un aspect păsăresc — palton cu glugă, frac cu coadă și pieptar scrobît de iun alb imaculat. Păsările astea își clădeau cuiburi în ilojele teatrelor, se cățarau pe stejarii operelor, intonînd *Internaționala*, își scărpinau un picior ide alt picior la balet, se agățau de rămurelele versurilor, îl tundeau pe Tolstoi <* *la Marx*, urlau și pâlăvrăgeau cu nemiluita și... — să-mi iertați expresia, dar sîntem la o comunicare științifică — excrementele lor erau în cantități ce nu pot fi considerate ca un minuscul găinaț... Tovarăși ! De altfel... convingeți-vă singuri !

Face un semn, îngrijitorii dezvelesc cușca: pe un pedestal e caseta ploșniței, în spatele ei un postament cu un pat dublu. In pat Prisipkin cu ghitară în mînă. Pe plafonul cuștii atîrnă o lampă cu abajur galben. Deasupra capului lui Prisipkin, în cunună scilipitoare, un evantai de fotografii. O grămadă de sticle, unele răsturnate pe jos. în jurul cuștii — scuipători. Pe pereții cuștii — afișe; de o parte și de alta — filtre și aparate de ozonizare. Pe afișe scrie: 1. „Atenție — scuipă.” 2. „Nu intrați neanunțați!” 3. „Protejați-vă urechile — se exprimă unt!” Orchestra a

¹ August Bebel (1840—1913) — unul dintre întemeietorii și activiștii cei mai de seamă ai social-democrației germane.

[60]

*terminat de cîntat; marșul festiv, țîsnesc jerbe de focuri
de artiștii; mulțimea, care se retrăsese puțin, se apropie,
amușind de emoție.*

PRIS8PKIN :

Pe-o mare uliță umbroasă, ce Lunacearskaia se cheamă, îmi amintesc de-o mîndră casă, și-o largă scară îmi
apare și-o fereastră-ncîntătoare !...

DIRECTORUL : Tovarăși, apropiați-vă, nu vă temeți — acum e oît se poate de cuminte. Aproțiați-vă, apropiați-vă ! Nu fiiți
îngrijorați : cele patru filtre laterale triază expresiile — cele urîte răiwin în interiorul cuștii, iar afară nu răzbat decît puține
cuvinte, dar absodut inofensive. Filtrele sînt curățate zilnic de îngrijitori speciali, care poartă măști de protecție. Priviți,
priviți, lighioana o să facă acum ceea ce se numește „a fuma”.

O VOCE DIN MULȚIME: Ah, ce oroare!

DIRECTORUL: Nu vă temeți — acum o să facă ceea ce ■se numește „a se inspira”. Skripkin, trage o dușcă !

Skripkin se întinde spre sticla de votcă.

O VOCE DIN MULȚIME : Ah, nu e uman, nu e uman să chinuiți bietul animal !

DIRECTORUL: Tovarăși, nu vă emoționați, nu e nimic 'înfrișător: acum e domesticit ! Priviți, am să-l scot chiar la tribună.
*(Se îndreaptă spre tuscă, își pune mînușile, cercetează pistoalele, deschide ușa, U scoate pe Skripkin, îl urcă la tribună și îl
întoarce cu fața spre locurile oaspeților de onoare).* Ia să ne spui ceva scurt, imitînd expresia, glasul și limba omului.

SKRIPKIN (*rămîne locului, supus, tușește, ridică ghitară și deodată se întoarce și aruncă o privire în sala de teatru, în clipa
aceasta chipul lui Skripkin se transfigurează, expresia lui devine entuziastă. Skripkin dă la o parte pe*

[611

director, aruncă ghitară și urlă din răspuțeri spre sala de teatru): Cetățeni ! Fraților ! Semenii mei ! Scumpii mei ! De unde
sînteți ? Ce mulți sînteți ! Cînd ați fost dezghețați ? De ce zac numai eu în cușcă ? Iubiților, fraților, poftiți aici la mine !

Pentru ce să sufăr numai eu ? Cetățeni...

VOCILE MUSAFIRILOR :

— Copiii, luați copiii...

— Botnița... **puneți-a** 'botnița...

— Ah, ce oroare !

— Profesore, opriți demonstrația !

— Ah, numai să nu trageți !

Directorul cu ventilatorul, însoțit de doi îngrijitori, urcă

în fugă pe estradă. Îngrijitorii îl trag pe Skripkin spre

cușcă. Directorul aerisește tribuna. Orchestra execută un

marș. Îngrijitorii închid și învelesc cușca.

DIRECTORUL : Iertați, tovarăși... Iertați... Vietatea s-a ostenit. Zgomotul își lumina i-au provocat o stare de halucinație.

Liniștiți-vă. Nu s-a întîmplat nimic extraordinar. Pînă mîline se va potoli... Liniște, cetățeni, acum împrăștiați-vă. iPe mîline,
deci... Să oînte muzica ! Marșul !!!

1928—1929.

înlr. Poligrafică „Informația” str. Brezoianu, 23—2!>

București, coli tipo. 4, comanda 220 -.ZIJ^ 3 /